

Politikai
röpiratok

193.

183
1790

9.

GÖNDÖCS BENEDEK,

GYULAVÁROSA PÁRTONKIVÜLI KÉPVISELŐJELÖLTJÉNEK

PROGRAMM BESZÉDE.

— Elmondotta Gyulán, 1881. június hó 19-én. —

Tisztelt polgártársaim!

Gyulavárosa választó polgárainak folyó hó 16-án tartott értekezletén, e város országgyűlési képviselőjelöltjéül lettem felléptetve.

A tisztelt választók körében akkoron megjelenve, volt szerencsém köszönetemet és hálámat kifejezni, ezen — személyem iránt nyilvánuló nagyrabecsült bizalomért, s egyszersmind kijelenteni, hogy a képviselőjelöltséget elfogadom; — melyeket ezennel ismételve, akkor tett ígéretemhez képest, politikai meggyőződésemet és álláspontomat, most, röviden a következőkben van szerencsém körvonalozni:

Én, a hazánkban jelenleg szereplő politikai pártok egyikének táborához se óhajtok feltétlenül odaszegődni, — azon oknál fogva, mert hazám és polgártársaim érdekét, politikai pártérdekeknél mindenkor többrebecsülöm, — s ezért — valamely párt fegyelmének magamat mindenekben alárendelni nem akarom; s meggyőződésemet, függetlenségemet, elhatározási szabadságomat megőrizni óhajtom, — annyival is inkább, mert — szerény véleményem szerint — a politikai pártok mai napság oly átmeneti helyzetben vannak, melynek végkifejldése, talán már mindjárt a jövő országgyűlés kezdetén, a nemzet jól felfogott érdekeinek megfelelő, nagyobb mérvű pártátalakításra fog vezetni.

S az esetben, ha Gyulavárosa választói többségének becses bizalma folytán, e várost, a jövő országgyűlésen képviselni szerencsés

61722006004

lehetnék, azon — függetlenségöket és szabad elhatározásukat fenn-tartó képviselők közé fognék tartozni, kik — *a lehetőségig vitt szigorú megtakarítások és czélszerű reformok által, igyekezni fognak hazánk zilált pénzügyi viszonyait rendezni, — melyre nézve mindenek előtt szükségesnek tartom, nemzetgazdászati érdekeinknek kellő érvényre emelését; —* amennyiben — hazánk anyagi jólétének ez képezi úgyszólván alapföltételét.

Azon képviselők közé fognék tartozni, kik — *a pangásnak indult hazai iparnak általános lendületet adni s főleg a kis-iparosokat, kellő szakképzés és kötelező ipartársulás által, a tönkrement örvényéből megmenteni törekedni fognak; —* melyre nézve — szerény véleményem szerint — az által is segítve lenne, ha elvképen kimondatnék az, hogy — amennyiben hazánk 30 százalék arányban járul a közös államháztartás terheinek viseléséhez, méltányos és igazságos követelés tehát, hogy a javakban is ily arányban részesítessék, ugyanazért az államnak, s különösen a hadseregnek, a roánk eső 30 százalék arányában, minden felszerelési szükségletei, magyar iparosok által fedeztessenek, mert ez esetben, az így kiadott pénz az országban marad, az adózókhoz visszafolyik, s ezeknek könnyebb megélhetését előmozdítja, adózóképeségét növeli, — míg ellenben a külföldre kivándorló pénz, az országra s annak polgáira nézve, nagy részben elveszettnek tekinthető. — De az iparosok részéről is feltétlenül szükséges, hogy képezzék magukat, s igyekezzenek szakmaikban oly tökéletességre szert tenni, hogy mindenkben kiállhassák a versenyt a külföldi iparcikkével, — s akkor bizonyára senkinek sem fog eszébe jutni, hogy szükségleteit külföldről szerezze be.

Azon képviselők közé fognék tartozni, kik feladatokul tűzik ki, *a hazai kereskedelemnek nagyobb mérvű kiterjedését s a lehető önállóságot kivívni és biztosítani.*

Azon képviselők közé fognék tartozni, kik *az adók és mindenemű közterhek méltányos és igazságos kivetését, olcsóbb és egyszerűbb behajtási mód életbeléptetését s a számos esetben felmerült zaklatások és visszaélések megszüntetését, figyelmök és munkásságuk egyik fő tárgyául fogják tenni.*

Azon képviselők közé fognék tartozni, kik — *úgy a népnevelést, valamint a felsőbb közoktatásügyet ápolni, — a nevelést, e haza min-*

den gyermekének könnyen hozzáférhető közkincscsé tenni, s a közművelődést terjeszteni, legtöbb buzgalmat és jóakaratot tanusítandanak.

Szóval — *a szabad elhatározásukat és függetlenségüket fentartó azon hazafias képviselők pártjának leszek hive, melynél legtöbb erkölcsi garantiát fogok tapasztalni arra nézve, hogy minden tettében, a legtisztább és önzetlen hazafias indok vezérli, — s szilárd akarata, kitartó igyekezete, tekintélye és képessége lesz, hazánk szebb jövőjének megteremtésén s biztosításán, hatékonyan közreműködni.*

Eltekintve a magasabb politikától, nekünk első sorban az a feladatunk, hogy — *hazánk belügyi rendeztessenek.*

S valamint ez a legszükségesebb az egész országra, úgy ez a legsürgösebb teendő, szűkebb hazánkra — Békésmegyére nézve is.

Békésmegye eddig hazánk Kánaánjának mondatott, mert áldott jó termő földje s jólétnek örvendő derék munkás népe, az országban az első közt foglalt helyett. De — fájdalom! a jólét helyett ma már a közelszegényülés szomorú jelenségei mutatkoznak, s ennek legfőbb oka: *az évenként megújuló árvizveszélyekben keresendő.*

Évek óta tartja rettegsben az árvizveszély e megye Körösmenti lakosságát, míg végre ez év tavaszán egész borzasztóságában éreztük a csapást, s Gyulavárosa és az alantabb fekvő községek, csak az árviz által elborított termőföldjeik feláldozásával szabadulhattak meg a megsemmisüléstől. — *E borzasztó csapás, folyóvizeink hiányos alapon nyugvó szabályozási rendszerének s helyenként teljes szabályozatlanságnak eredménye; — mert a szabályozásnál nem gondoskodtak a mellőzhetlenül szükséges kellő nagyságú ártérről, hol kiöntés esetén, az áradat, rohamos erejét veszelve, megnyugodhatnék addig, míg a viz-többlet a mederben rendes lefolyást nyerhet, — s csakis így következhetett be, hogy a felső vidékről, Aradmegyéből, rohamosan ránk eresztett áradások és vadvizek, Gyulavárosát s a megye nagy részét, életveszélylyel fenyegeték.*

E borzasztó helyzet, nem maradhat tovább így!

Hazánk általában, s megyénk különösen a földművelést, gazdálkodást űzi s ebből él.

Nálunk a föld adja meg nemcsak a mindennapi kenyeret, de bizonyos fokig ez biztosítja a közjólétet is; — s hiába lesz és kárba vész minden törekvésünk, minden erőfeszítésünk, — tengődni, nyo-

morogni fog a gazdaszatot üzö néposztály, — pangani fog az ipar, — tönkre megy a kereskedelem, — s inség, nyomor, közelszegényülés fogja felütüni tanyáját, ha földjeink termöképessége, százak és ezrek vagyona, édes otthona, söt élete is, folyvást ki lesz téve az árvizveszélyeknek.

Azért — megválasztatásom esetén — nekem, mint e város országgyűlési képviselőjének, *az lenne legfőbb törekvésem, s odairányulna minden igyekezetem, hogy folyóvizeink rendszeres és egyöntetü szabályozás alá vétessenek, — s vadvizeink alkalmas módon levezetessenek, — hogy megyénk és városunk, az árvizveszélyek ismétlődésétől, jövőre — egyszermindenkorra megszabaduljon.*

Tisztelt választók! Egész életemnek az volt czélja: teüni, áldozüni a közjóért, annyit, amennyi tehetségemtől kitelt. — S ha Gyulavárosa választóinak többsége, engem tisztelne meg az országgyűlési képviselőség ép oly diszes, mint nagyfeladatú tisztével, *legyenek meggyözödve a tisztelt választók, hogy — multamhoz hütlen lenni nem fogok, — jogaiknak megcsonkítója, feladója, soha semmi körülmények közt nem leszek, — s hogy általában hazánknek, valamint különösen Gyulavárosának közelebbi érdekeit, főleg a népnevelést, gazdaszatot, ipart, kereskedelmet, szóval: haladását és felvirágzását, tehetségem szerint, tölem kitelhető legjobb akarattal és buzgalommal, fáradhatlanul és lelkemből igyekezüni fogok előmozdítani.*

Ha pedig a választók többségének bizalmát nem lehetnék szerencsés megnyerni, szerény körömben maradüni fogok ezután is, a ki voltam eddig: őszinte barátja a népnek, s tehetségemhez mérten, minden időben előmozdítója jólétének és érdekeinek.

Fogadják ismételten forró köszönetemet, a bennem helyezett beüses bizalmukért, melyre — igyekezüni fogok minden körülmények közt méltó lenni!

